BLINDER, ODA (pseud. van YOLANDA CORSEN) Amigoe weekbijlage Napa 31 juli 1981

NIET ALLE GEDICHTEN VAN ODA BLINDER UITGEGEVEN

Camila, de zuster van Oda Blinder:

"Dichten uitlaatklep voor haar eenzaamheid"

DE TITEL "Verzamelde stilte" suggereert dat de pas uitgekomen bundel het verzameld werk van Oda Blinder zou bevatten. Maar het vers uit 1944, dat Smit en Heuvel aanhalen, en enkele nagelaten verzen staan er niet in. Camila: „Dat is ook zo. Een goede vriend van ons en dus ook van Yolanda, Chris Weststrate, heeft nog verschillende gedichten van haar, die niet gepubliceerd zijn en ikzelf ook. En in de papieren die ik van mijn broer Chal na haar dood gekregen heb, heb ik ook nog gedichten gevonden. Dus het zijn nu lang niet al haar gedichten, maar "Verzamelde stilte' vind ik wel een prachtige titel."

Volledige publikatie van Oda Blinders gedichten zou in het verleden wel eens tegengewerkt zijn door haar familie, vanwege de erotische aspecten van de gedichten. Zo luidt een gerucht op Curaçao. Camila: „Nou, dat is absoluut niet zo. Om te beginnen kende mijn vader nauwelijks Nederlands, hij kende wel goed Spaans en Engels, dus de gedichten zouden hem niets gezegd hebben. Mijn moeder kende wel Nederlands, zeer goed zelfs, maar ze zou die gedichten lezen en er verder niet over nagedacht hebben. Die zogenaamd vreselijk erotische kant van haar gedichten zou mijn moeder niets gezegd hebben."

Door onze medewerker B. Jos de Roo

Camila Corsen spreekt bewust spottend over de zogenaamd erotische kant van Oda Blinders gedichten. "Dat doe ik, omdat ik ooit van iemand gehoord heb, die haar goed meende te kennen, dat ze eigenlijk een erotische non was. Nou was mijn zus erg gelovig, in sommige opzichten geloviger dan ik, en ze was heel gaaf , en zover ik uit haar brieven kan opmaken bijzonder rein. Wat men zo erotisch vindt, dat was de sexualiteit die ze niet los wilde maken van de liefde, want ze vond liefde en sexualiteit één. En ze uitte zich, zoals ze dat voelde uit eigen ervaring. Wat ze begreep dat er gaande was in de wereld en in het lichaam van de mens, dat uitte ze en ik denk dat er geen enkele non bestaat, die dat niet zou kunnen begrijpen".

RAADSELACHTIGE SCHILNAAM

Het pseudoniem Oda Blinder heeft Camila Corsen verbaasd. "Ik heb haar een keertje gevraagd: "Hoe kom je aan dat pseudoniem?" Daar heeft ze geen antwoord op gegeven. Maar later heb ik van Chris Engels gehoord en gelezen, ook in "Verzamelde stilte", dat Chris haar die naam gegeven heeft. Het kan waar zijn, waarom zou het niet waar zijn? Ik heb mijn twijfels, omdat ik nu eenmaal van nature twijfel. Ik heb eens in het boek "The Robe" van Douglas gelezen over een ziener en die heette Blinde Rode. Dat boek had mijn zus ook en daar hield ze van. Toen heb ik bij mezelf gedacht: nou, klein dondersteentje, heb je het misschien zelf verzonnen? Blinde Rode - Oda Blinder, het ligt voor de hand. Maar ja, wie zal het zeggen. Arme Chris is dood, Yolanda is gestorven, dus ik weet het niet".

Yolanda heeft altijd een grote waardering voor Chris Engels gehad. Camila: "Ja, dat is ook zo. Chris was eerst een goede huisarts voor mijn ouders en voor Yolanda. Hij kwam vaak bij ons, want Yolanda was dikwijls ziek en mijn ouders waren oud. Later was hij een goede huisvriend. Hij heeft mijn vader, die oud was, persoonlijk naar Nederland gebracht. Hij heeft toen heel veel met mij over Yolanda gesproken. Hij heeft me toen gezegd: "Ik heb ooit

Yolanda herstellende van een hartinfarct in 1965 in de huiskamer. "Sherry, daar hield ze van... Ze dronk de beker tot de laatste druppel".

een gedicht voor haar gemaakt. Heeft ze ooit geweten, dat het voor haar bedoeld was?" Toen heb ik hem gezegd: "Maar Chris, had je haar die vreugde niet kunnen geven door te zeggen dat het voor haar was?" Hij zei: "Ik hoopte maar, dat ze het zou begrijpen". "Ik geloof niet dat Yolanda het ooit geweten heeft dat "Meisje met schort" voor haar was"

Op de vraag welk gedicht Camila het mooiste vindt, draagt ze meteen voor:

Dicht bij je wordt het leven loom
met tederheid vullen zich de ogen
als reactie op een mooie droom.

Schuw wijkt de koude eenzaamheid,
schuchter en verlegen,
voor je warme aanwezigheid.

Nog dichter dan het eigen ik
weet ik je wezen
als ik in je ogen blik.

Camila: "Ik vind in haar gedichten de zuidelijke warmte in Nederlandse verzen. Het zijn gedichten in het Nederlands, maar het zijn geen Nederlandse gedichten.

Yolanda had een natuurlijke aanleg voor talen. Ze dichtte heel goed in het Spaans en ook in het Engels. Vlak voor haar dood was ze nog bezig met een cursus Frans. Ze wilde graag eens een keertje naar Frankrijk. Ze zei tegen mij: "Ik zou één keertje in Parijs willen zijn".

Jammer genoeg mocht dat niet zo wezen. Ze hield erg veel van het Papiamentu, een taal die dushi is en die we thuis gewoonlijk tegen elkaar spraken. Maar ze heeft niet in het Papiaments gedicht, omdat ze zei: "Dat is een onmacht, ik kan het niet. Ik denk in het Nederlands, ik bid in het Nederlands en ik dicht in het Nederlands. Het is helemaal niet zo, dat ze niet van het Papiamentu hield, maar ze kon het gewoon niet, het was een onmacht".

A SMALL ONE

In "Verzamelde stilte" staan twee gedichten in het Engels, opgedragen aan John Rawlings. Camila: "Dat was een Amerikaanse architect, die haar samen met Lucila en Chris Engels een paar keer kwam opzoeken in het ziekenhuis. John Rawlings heeft een paar gedichten van haar gelezen, die Chris zo goed en zo kwaad als dat ging voor hem in het Engels vertaalde, en hij vond die gedichten erg mooi. Toen heeft Yolanda twee gedichten voor hem gemaakt. Die zijn in het Engels, maar ze konden net zo goed in het Papiamentu of in het Nederlands zijn, maar voordat hij in het ziekenhuis op haar kamer kwam, zei ze tegen me: "Wat moet ik er in godsnaam boven schrijven? Ik wil toch iets schrijven". Toen zei ze even later: "O, ik weet het al. Hij is zo lang en ik ben zo klein, dus: To a tall one, from a small one. "Dat vond ik erg leuk gevonden van haar".

Een bezit dat Camila van Gompel-Corsen koestert, is het foto-album van Yolanda Corsen. Camila: "Dat heeft Yolanda cadeau gehad van de twee zoons van Chal, Chaleco en Temi, op haar vijftigste verjaardag. Ze heeft erin geschreven: "Foto's van allen die de uitgave van mijn gedichtenbundel "Brieven van een Curacaose blinde" mogelijk maakten. O.B.".

Dat was in januari 1969, dus het jaar van haar sterven".

Opvallend is het om naast de pagina met foto's van mensen die de uitgave van de bundel mogelijk maakten, een pagina met Nederlandse bloemen te zien. Camila: "Ze had zo graag Nederland willen leren kennen, maar de dokter verbood het haar".

Voor de bemoeienissen die Charles Eyck gehad heeft aan "Brieven van een Curacaose blinde", bedankte Yolanda met een gedicht. AU REVOIR CHARLES (in 'Verzamelde stilte' staat er alleen nog maar "Au revoir" boven).

Als witte dromen,
tropisch
van beloften,
vlokten
vogels
op zijn verre kus;
de vleugels
exotisch
uitgestrekt
wachtten
op een vuursein
voor vertrek.

Camila: "Yolanda hield heel erg van Charles Eyck. Ze bewonderde de eenvoud van iemand, die met zo'n handicap (hij was doofstom) nog zo kon werken en zo blijmoedig was. Ze nam Charles Eyck dikwijls als voorbeeld als zij het moeilijk had. Dan zei ze: "Als God een deur voor je sluit, dan maakt hij een raam voor je open". Charles Eyck heeft 'Brieven van een Curacaose blinde erg mooi geillustreerd en hij heeft ons de weg gewezen in de doolhof van het uitgeven, waar wij niets van afwisten"

BEKER

In het album is ook een foto die Yolanda Corsen op een ligstoel toont, terwijl ze in haar linkerhand een glas vasthoudt. Camila: "Dat was sherry, daar hield ze van. Ze dronk het heel graag. Enne... nou ja, ze dronk de beker tot de laatste druppel". Op de achterkant van die foto staat weer een gedicht, "Verwachting".

Op sommige foto's staat Yolanda Corsen er heel uitbundig op, zoals op een foto dat ze op de motorkap van een auto zit. Camila: "O, die auto, dat is een heel verhaal. Ze was er ontzettend gelukkig mee. Ze zei tegen me: "Zie je, ik heb good luck". Die auto heeft ze gewonnen in een loterij. Op de bank hadden ze allemaal een gulden of zo betaald en toen kwamen ze haar vertellen dat ze de auto gewonnen had. Ze kon het eerst niet geloven, maar het was wel zo. Ik heb haar zelden zo trots gezien, als toen ze met de auto thuis kwam".

Op de achterkant van de foto staat weer een gedicht:

BLINDER, ODA (pseud. van YOLANDA CORSEN) Amigoe weekbijlage Ñapa 31 juli 1981

De nacht is stil, liefste,
slechts het pril
gekoer van mijn
jonge dromen
voedt zó lang
de roes van dit samen-zijn
tot bloed en pijn
uit donkere bokalen stromen.

Camila ziet het dagelijks werk van Yolanda als bankbediende niet als tegenstelling tot haar werk als dichteres. "Het is meer een aanvulling. Het werk op de bank was erg nuchter, maar Yolanda was ook erg nuchter. Het is een beetje een raadselachtig iemand, want ze was nuchter én ze was zeer poetisch van aard. Haar werk op de bank deed ze heel graag, ze mocht haar chefs daar, vooral de oude heer Capriles.

DODELIJKE EENZAAMHEID

Thuis, 's avonds, was er een soort dodelijke eenzaamheid voor haar, want mijn moeder leed aan verkalking, daar had ze de laatste jaren dus geen geestelijk contact mee, en mijn vader had een beroerte gehad, dus ze moest proberen om nooit iets

HET HARTSTOCHTELIJKE verlangen naar het leiden van vele levens én het daarmee contrasterende leven van Oda Blinder/Yolanda Corsen zijn onderwerp van een vraaggesprek met de zuster van Oda Blinder, Camila van Gompel-Corsen. In de vorige Ñapa is het eerste deel afgedrukt, in deze Ñapa het laatste deel. De illustraties zijn door Camila van Gompel-Corsen uit het foto-album van Yolanda Corsen ter beschikking gesteld.

vervelends of zo aan mijn vader te vertellen. Ze kon weinig uitgaan, want ze had dan niemand om bij mijn vader te blijven, dus ze was erg, erg eenzaam. En dat was voor mijn man en mij een grote moeilijkheid toen we besloten naar Nederland te gaan".

Yolanda wilde graag mee naar Nederland. "Ik meen om de eenzaamheid van zich af te schudden. Want ze heeft ooit tegen me gezegd, toen ze met vader een paar weken bij ons op Aruba logeerde: „He, dat ik bij jullie ben, nou valt de eenzaamheid van me weg". Ik meen dat daar de oorzaak ligt van haar groot verlangen om naar Nederland te komen. Niet zozeer het land, ook het land wel, maar vooral de mensen die ze lief had. Wat dichten voor haar was, heeft ze zelf gezegd:

Mijn verzen

In mijn verloren-zijn
heb ik u gebaard;
de vreemde pijn
bleef me niet bespaard
toen u het rimpelig wrak
van mijn hersens openbrák.

Haar dichten was voor haar dus een must, het was niet een hobby, ze moest dichten. In haar gedichten kon ze leven, maar ook alleen daarin. Want verder was haar deel de eenzaamheid. Maar ze had godzijdank die uitlaatklep, die mogelijkheid om zich te uiten in haar gedichten. Dat was Oda Blinder, de vrouw die zich uitte, die de diepste roerselen van haar ziel kon geven in haar gedichten.

"Die auto is een heel verhaal. Ze won hem in een loterij". (± 1960)

"Als God een deur voor je sluit, maakt hij een raam voor je open"

Dat ze niet in het Papiaments kon dichten noemde ze een onmacht

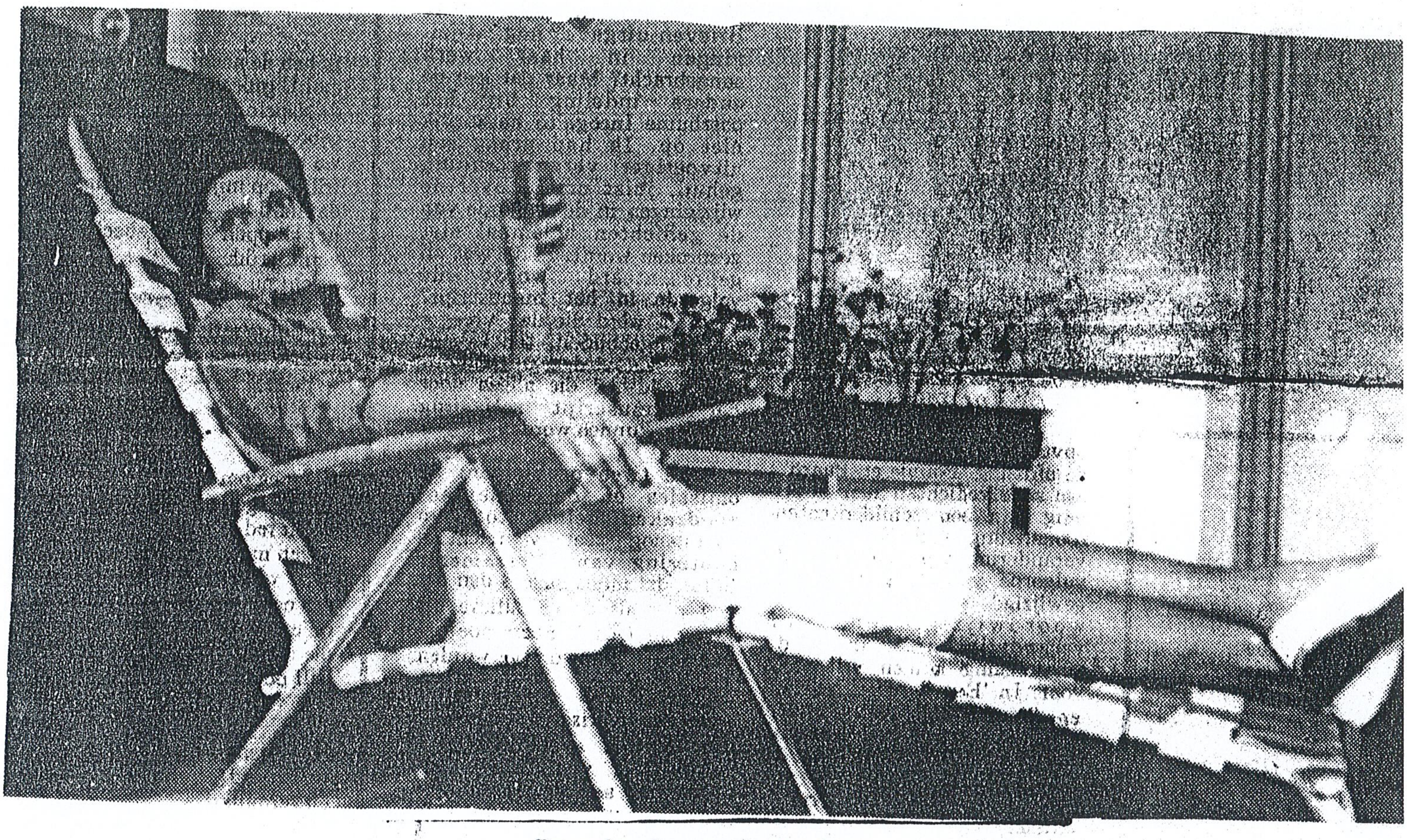

De achterkant van de foto waarop Yolanda op een ligstoel zit.

Verwachting.

Tussen de plooien
van mijn liefde
schuilt, als een Botticellikop
de éénnachtsbloem haar knop.
Hoger schuimt de maan
je angst.

"Mijn Botticellikop,
wat heb ik jou misdaan?"